

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/140/2020
Identifikačné číslo spisu:	3112226669
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3112226669.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. A., toho času v N. na R. Q. Z. J. v O., E. nám. 1, proti žalovaným 1/ Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, 2/ Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, 3/ Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže, so sídlom v Bratislave, Šagátova 1, 4/ Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov, so sídlom v Leopoldove, Gucmanová 19/670 a 5/ Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Ilava, so sídlom v Ilave, Mierové nám. 1, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 14C/403/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 5. februára 2020 sp. zn. 5Co/52/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ až 5/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 14C/403/2012-335 z 28. novembra 2018 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplattenia 1.750,- eur z titulu náhrady škody a 100.000,- eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom žalovaných. Žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ a 5/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 5. februára 2020 sp. zn. 5Co/52/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v súlade s ustanoveniami § 387 ods. 1 a 2 č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Žalovaným 1/ až 5/ priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Pri jeho podaní nebol zastúpený advokátom a ani nepreukázal, že sám má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Ako vyplýva z obsahu dovolania, dovolateľ si bol vedomý zákonnej požiadavky obligatórneho zastúpenia advokátom. Zároveň uviedol, že požiadal o právnu pomoc Centra právnej pomoci, avšak táto

skutočnosť nevyplýva zo súdneho spisu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02 , II. ÚS 324/2010 , III. ÚS 550/2012).

6. Na to, aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a splňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené všetky kumulatívne.

7. Podľa § 429 ods. 1 a 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

9. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania a vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom a aby podané dovolanie bolo spísané advokátom. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje ustanovenie § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP

vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných väd, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie väd dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

10. Z obsahu spisu preskúmvanej veci vyplýva, že na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelárie Trenčín sp. zn. 7013/2015-KaTN, č. RZ: 67550/2015 bol žalobcovi určený advokát JUDr. D. P., ml. na poskytnutie právnej pomoci vo veci vedenej na Okresnom súde Trenčín sp. zn. 14C/403/2012 o náhradu škody. Podľa obsahu plnomocenstva zo 6. novembra 2015 sa takéto zastúpenie vzťahovalo okrem iného aj na podávanie opravných prostriedkov (v spise na č. l. 158). Predmetné plnomocenstvo však žalobca vypovedal písomne podaním z 1. mája 2016, ktorú skutočnosť súdu oznámil (v spise na č. l. 235).

11. Pri skúmaní podmienok dovolacieho konania dovolací súd zistil, že v dovolacom konaní žalobca nie je zastúpený advokátom a nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Žalobca bol odvolacím súdom riadne poučený o náležitostiach dovolania aj o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní v súlade s ustanoveniami § 393 ods. 1 CSP v spojení s § 429 CSP. I napriek tomu však osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 a 2 CSP) nie je splnená, preto nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

12. Z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol v súlade s § 447 písm. e/ CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napádaného rozsudku.

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.